

ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA ZRAČNE LUKE SPLIT D.O.O. KAŠTELA U PERIODU OD 2014. DO 2019. GODINE

Penga, Josip

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:744631>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-04**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA
ZRAČNE LUKE SPLIT D.O.O. KAŠTELA U
PERIODU OD 2014. DO 2019. GODINE**

Mentorica:

Prof.dr.sc. Dragana Grubišić

Student:

Josip Penga

Split, veljača 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Predmet istraživanja	3
1.3. Ciljevi istraživanja	3
1.4. Metode istraživanja	3
1.5. Struktura završnog rada	4
2. TEMELJNI ELEMENTI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	5
2.1. Financijski izvještaji	5
2.1.1. Bilanca	6
2.1.2. Računi dobitka i gubitka	8
2.1.3. Izvještaji o gotovinskom tijeku	9
2.1.4. Bilješke uz financijske izvještaje.....	10
2.1.5. Izvještaji o promjeni glavnice	10
2.2. Metode analize financijskih izvještaja.....	11
2.2.1. Horizontalna analiza.....	12
2.2.2. Vertikalna analiza	13
2.3. Analiza putem financijskih pokazatelja	13
2.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	14
2.3.2. Pokazatelji menadžmenta imovine	15
2.3.3. Pokazatelji menadžmenta duga.....	17
2.3.4. Pokazatelji profitabilnosti.....	18
2.3.5. Pokazatelji financijskih tržišta (tržišne vrijednosti, M/B)	20
3. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA ZRAČNE LUKE SPLIT	21
3.1. Osnovni podaci o poduzeću Zračna luka Split d.o.o.	21
3.2. Analiza pomoću financijskih pokazatelja	24
3.3. Analiza rezultata.....	34
4. ZAKLJUČAK	36
LITERATURA	37
PRILOZI	39
SAŽETAK.....	40

SUMMARY..... 41

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Problem ovog istraživanja jest ustvrditi da li Zračna luka Split d.o.o. posluje uspješno u promatranom vremenskom periodu (2014.-2019. godina) iako većinu ukupnog ostvarenog prometa duguje sezonskom turizmu (zabilježene su velike oscilacije između ljetnog i zimskog perioda što bi potencijalno moglo predstavljati problem za uspješnost poslovanja). Zračna luka Split d.o.o smatra se drugom najvećom i drugom najprometnijom međunarodnom zračnom lukom odmah nakon Zračne luke „Franjo Tuđman” Zagreb. Ukupni broj međunarodnih zračnih luka u Republici Hrvatskoj jest devet. Lokacijski je smještena na predjelu između Resnika i Kaštel Štafilića, a udaljenost od Splita je nekih 25 km. Službeno je za promet otvorena 25. studenog 1966. godine te je otad broj putnika u stalnom porastu izuzevši 1988. godinu kad je zabilježena gospodarska kriza i 1991. godinu kad je u Hrvatskoj počeo Domovinski rat.¹ Upravljanje poslovanjem je proces svjesnog usmjeravanja poduzeća ka određenim ciljevima koji pridonose realizaciji općeg cilja, koji je u ovom slučaju, kontinuirani rast i razvoj poduzeća s ciljem očuvanja i osiguranja opstanka poduzeća u danim uvjetima tržišnog okruženja.² Kako bi se osigurao uspješan rast i razvitak poduzeća neophodno je razumijevanje poslovanja kao i postizanje zadovoljavajućih poslovnih rezultata.³ Glavni izvor informacija o uspješnosti poslovanja bilo kojeg poduzeća su financijski izvještaji. Informacije sadržane u tim izvještajima ukazuju na prošle aktivnosti kao i na rezultate tih aktivnosti. Informacije s tržišta uključuju informacije s financijskih tržišta i tržišta proizvoda i usluga.⁴ Pored informacija s financijskog tržišta (tržište proizvoda i usluga) kao bitan pokazatelj uspješnosti poslovanja poduzeća uzeta je analiza temeljnih financijskih izvještaja (bilanca, računi dobitka i gubitka, izvještaji o novčanom toku, bilješke uz financijske izvještaje izvještaji o promjeni glavnice). Upravo se tom analizom dobiva odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom razdoblju te na koji način se mogu poboljšati rezultati u narednom periodu čime se osigurava racionalno upravljanje

¹Wikipedia: Zračna luka Split d.o.o., (Internet), raspoloživo na:https://hr.wikipedia.org/wiki/Zra%C4%8Dna_luka_Split (23.05.2020.)

² Vujević, I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, str. 4.

³ Dečman, N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, Vol. 63 No.7-8, str. 446-467 (Internet), raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/86495> (23.05.2020.)

⁴ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): Financijski menadžment, Brkanić, V. (Urednik), RRIF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str.423-424.

poslovanjem i razvojem poduzeća.⁵ Računovodstvo, kao uslužna funkcija koja se bavi prikupljanjem i obradom takvih podataka, igra glavnu ulogu u prezentiranju relevantnih informacija o uspješnosti poslovanja poduzeća. Sam način prikupljanja informacija temelji se na izvornim dokumentima u kojima je dan detaljan opis transakcija kao i proces obrade podataka.⁶ Glavna svrha analize financijskih izvještaja je procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tijekova poduzeća, a sve u svrhu stjecanja što cjelovitije i što objektivnije slike o perspektivi poduzeća čiji su izvještaji predmet analize.⁷ Temeljni financijski izvještaji prema Zakonu o računovodstvu (ZOR) su:⁸

1. Bilanca
2. Računi dobitka i gubitka
3. Izvještaji o novčanom toku
4. Bilješke uz financijske izvještaje i
5. Izvještaji o promjeni glavnice

Opća načela u svezi mjerenja i priznavanja pozicija financijskih izvještaja su opća pravila i postupci koje je prihvatila računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentacija financijskih izvještaja opće namjene. Opća načela financijskih izvještavanja su: neograničenost vremena poslovanja, nastanak događaja, značajnost i sažimanje, dosljednost (materijalnost), usporedivost, opreznost, prijeboj, bilančni kontinuitet – početna bilanca te odvojeno mjerenje stavki.⁹

⁵ Vukoja, B. (2018): Analiza financijskih pokazatelja i odlučivanje u poduzeću, Stručni rad, Vol. 20 No. 41, str. 105-115 (Internet) raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/205540> (23.05.2020.)

⁶ Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, Habek, M. (Urednik), RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str.17.

⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.434.

⁸ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.424.

⁹ Odbor za standard financijskog izvještavanja: Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, (Internet), raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (23.05.2020.)

1.2. Predmet istraživanja

Uz jasno definirani problem istraživanja proizlazi i jasan predmet istraživanja; u ovom slučaju to je poslovanje Zračne luke Split u razdoblju od 2014. do 2019. godine. Statističkom analizom financijskih izvještaja iz prethodnih godina analizirati će se uspješnost poslovanja te da li je ona u porastu ili padu. Dodatni faktor koji će se istraživati jest porast broja putnika odnosno kolika je promjena u broju putnika, a kao potkrjepu se uzima činjenica o nedavnom proširenju samog prostora za prihvat putnika na Zračnoj luci Split.

1.3. Ciljevi istraživanja

Glavni cilj ovog istraživanja jest analiza uspješnosti poslovanja poduzeća Zračna luka Split d.o.o., u razdoblju od 2014. do 2019. godine. Pritom će se naglasak staviti na financijske karakteristike poduzeća, u prvom redu na analizu financijskih izvještaja, pokazatelja zaduženosti te pokazatelja profitabilnosti čime će se prikazati uspješnost poslovanja Zračne luke Split d.o.o. u zadnjih pet godina. Također će se analizirati promjena u broju putnika koristeći se službenom statističkom bazom podataka Zračne luke Split o ukupnom ulaznom i izlaznom broju putnika.

1.4. Metode istraživanja

Prilikom obrade podataka koristit će se iduće metode:¹⁰

- Induktivna metoda koja će se koristiti pri samom kraju rada prilikom donošenja konačnih zaključaka o uspješnosti poslovanja Zračne luke Split d.o.o.,
- Deduktivna metoda koja se upotrebljava u samoj razradi financijskih izvještaja na način da se uporabom općih pokazatelja dolazi do konkretnih pojedinačnih spoznaja.
- Prilikom analize bilance koristiti će se metoda analize kako bi se složeni skup informacija raščlanio na jednostavnije komponente koje će na taj način biti lakše razumljive.

¹⁰ Zelenika,V.(2000).: Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 323-366.

- Uzevši u obzir poduzeće kao cjelinu koristiti će se znanje dobiveno na temelju izvještaja i kroz empirijsku razradu, prilikom objedinjavanja međusobno povezanih komponenti u jednu smislenu cjelinu koristit će se metoda sinteze.
- Pošto se u ovom završnom radu obrađuje stručna literatura u svrhu stjecanja znanja o samoj problematici, o kojoj će biti riječi u daljnjem tekstu, nužna je upotreba metode kompilacije kojom će se tuđa opažanja i spoznaje koristiti u svrhu objektivnijeg pristupanja samoj problematici.
- Kako bi se pokazala uspješnost poslovanja, nužno je koristiti komparativnu metodu jer ona omogućava usporedbu poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje (u ovom slučaju to je vremenski period od pet godina).
- Pošto se u svrhu pisanja ovog završnog rada analizira poslovanje postojećeg poduzeća (Zračna luka Split d.o.o.) koristi će se i metoda studije slučaja.

1.5. Struktura završnog rada

Ovaj je završni rad koncipiran u četiri poglavlja. U uvodnom poglavlju su definirani problem i predmet istraživanja, cilj istraživanja, korištene metode i struktura samog rada. Drugo se poglavlje bavi temeljnim elementima financijskih izvještaja, kao što su: bilanca, računi dobitka i gubitka, izvještaji o gotovinskom tijeku, bilješke uz financijske izvještaje te izvještaji o promjeni glavnice. Metode analize financijskih izvještaja su: horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pokazatelja: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji menadžmenta imovine, pokazatelji menadžmenta duga, pokazatelji profitabilnosti te tri pokazatelja financijskih tržišta. U trećem dijelu rada dati će se općeniti podatci o poduzeću Zračna luka Split d.o.o. te će se analizirati njeno poslovanje kroz vremenski period od 2014. do 2019. godine. Koristiti će se podatci o pokazateljima iz uzastopnih godišnjih izvještaja, a ti pokazatelji su: pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i dodane vrijednosti kako bi se analizirala uspješnost poslovanja poduzeća. Također će se analizirati broj putnika, čiji su podatci dobiveni upotrebom statističkih e-sustava Zračne luke Split d.o.o. te će se isti usporediti s relativnim vrijednostima ukupnih prihoda i rashoda. Zaključno, četvrto poglavlje predstavlja svojevrstan osvrt na cijeli rad te će se u njemu dati glavni rezultati i zapažanja do kojih se došlo tijekom istraživanja. Na samom kraju završnog rada dati će se sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku kao i korištena literatura te prilozi.

2. TEMELJNI ELEMENTI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Financijski izvještaji

Cilj sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja jest informiranje kako vanjskih tako i unutarnjih korisnika o poslovanju poduzeća. Iz smjernica Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih revizijskih standarda (MRevS) proizlazi zaključak da se financijskim izvještajima pruža realnija i objektivnija informacija o djelotvornosti poslovanja poduzeća, a sve u cilju donošenja što „sigurnijih“ poslovnih odluka.¹¹ Takve informacije od vitalne su važnosti za dioničare, vjerovnike, potencijalne investitore, financijske analitičare, gospodarske komore te brojna druga državna tijela i uprave.¹² Malo gospodarstvo se u Republici Hrvatskoj, prema Zakonu o računovodstvu i zakonu o poticanju i razvoju malog gospodarstva (za 2007. i 2013. godinu) dijele na mikro, mala, srednja te velika poduzeća.¹³ Koristeći se podacima iz Zakona o računovodstvu (NN 109/77) u **Tablici 1.** dat je prikaz o uvjetima koje određeno poduzeće treba zadovoljavati da bi se svrstalo u neku od navedenih kategorija. Glavna tri uvjeta su: broj zaposlenika, ukupni godišnji prihod i vrijednost ukupne aktive.¹⁴

Tablica 1. Kategorija poduzeća prema Zakonu o računovodstvu

	MIKRO PODUZEĆA	MALA PODUZEĆA	SREDNJA PODUZEĆA	VELIKA PODUZEĆA
PROSJEČAN GODIŠNJI BROJ ZAPOSLENIKA	≤10	≤50	≤250	Prelazi 2 od 3 prethodno navedena uvjeta
PUKUPNI GODIŠNJI PROMET	14 000 000 kn	54 000 000 kn	216 000 000 kn	Prelazi 2 od 3 prethodno navedena uvjeta
VRIJEDNOST DUGOTRAJNE IMOVINE	7 000 000 kn	27 000 000 kn	108 000 000 kn	Prelazi 2 od 3 prethodno navedena uvjeta

¹¹ Vujević, I. (2005): op.cit., str. 89.

¹² Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.434.

¹³ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.484.

¹⁴ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.484.

Izvor: Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): Financijski menadžment, Brkanić, V. (Urednik), RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str. 484.

Financijski izvještaji daju pouzdani i nepristrani uvid o poslovanju poduzeća, a kako bi se izbjegla subjektivnost i nedosljednost informacija, trebaju biti revidirani od strane neovisnog revizora koji će pružiti uvid u stvarno financijsko stanje prateći smjernice određene Zakonom o računovodstvu. Prije samog procesa planiranja poslovanja nužno je analizirati prethodne financijske izvještaje kako bi se procijenili izgledi poduzeća za budućnost i minimalizirali potencijalni rizici.¹⁵ Mikro i mala poduzeća dužna su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijska izvješća. Poduzetnici obveznici Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ne trebaju sastavljati izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, dok poduzetnici obveznici Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja trebaju prezentirati sve navedene izvještaje.¹⁶

2.1.1. Bilanca

Bilanca (izvještaji o financijskom položaju) je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće datum završetka fiskalne godine (**Tablica 2.**).

Tablica 2. Skraćeni prikaz bilance

AKTIVA	PASIVA
A. POTRAŽNJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	A. KAPITAL I REZERVE
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	1. Temeljni (upisani) kapital
1. Nematerijalna imovina	2. Kapitalne rezerve
2. Materijalna imovina	3. Rezerve iz dobiti
3. Financijska imovina	4. Revalorizacijske rezerve
4. Potraživanja	5. Rezerve fer vrijednosti
5. Odgođena porezna imovina	6. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C. KRATKOTRAJNA MOVINA	7. Dobit ili gubitak poslovne godine
1. Zalihe	8. Manjinski interes
2. Potraživanja	

¹⁵ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.436.

¹⁶ Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, članak 19.

3. Financijska imovina	B. REZERVIRANJA
4. Novac u banci i blagajni	C. DUGOROČNE OBVEZE
D. PLAĆENI TROŠKOVI	D. KRATKOROČNE OBVEZE
BUDUĆEG RAZDOBLJA I	E. ODGOĐENO PLAĆANJE
OBRAČUNATI PRIHODI	TROŠKOVA I PRIHOD
E. UKUPNA AKTIVA	BUDUĆEG RAZDOBLJA
F. IZVANBILANČNI ZAPISI	F. UKUPNA PASIVA
	G. IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor:

Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): Financijski menadžment, Brkanić, V. (Urednik), RRIIF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str. 425.

Stoga bilancom dobivamo prikaz financijske pozicije poduzeća na određeni datum, ali treba imati na umu da se dobiveni podatci temelje prvenstveno na povijesnim troškovima, a ne tržišnim vrijednostima, pa više služe kao opća procjena vrijednosti poduzeća.¹⁷ Glavna karakteristika bilance je ravnoteža između aktive i pasive, iz čega proizlazi da su one istovjetne odnosno da je imovina ništa drugo nego suma kapitala, rezervi i obveza. Imovina je ukupna vrijednost resursa kojom neko poduzeće raspolaže i s pomoću kojom se ostvaruju određeni dugoročni i kratkoročni ciljevi. Bilanca je u **Tablici 2.** prikazana prema ročnosti tj. kao kratkotrajna imovina (bruto radni kapital) te kao dugoročna, stalna imovina.

Kratkotrajnu imovinu čini: gotovina, zaliha, potražnja iz poslovanja i financijski plasman. Iznos raspoložive gotovine prikazuje se kao saldo, a sastoji se od sredstava raspoloživih na depozitima, deviznih računa, sredstva iz blagajne te likvidnih vrijednosnica s rokom dospijeca do 3 mjeseca.¹⁶ Ukupni gotovinski saldo dobiva se korigiranjem gotovinskog salda iz početnog izvještaja o financijskom položaju za veličinu gotovinskog tijeka ostvarenog u razdoblju za koji je sastavljena bilanca. Tijek gotovine iz poslovanja označava iznos neto dobitka nakon isplate svih dividendi, uvećan za amortizacijski trošak.¹⁸ Amortizacija predstavlja negotovinski trošak, odnosno ona dovodi do nižeg oporezivog dobitka kao i do nižeg poreza i gotovinskog odliva na ime poreza. Iz svega navedenog, proizlazi da amortizacija uvećava tijek gotovine.

Dugotrajna imovina jest bruto imovina umanjena za obračunatu kumulativnu amortizaciju. Jedna od potkategorija dugotrajne imovine jest ona uzeta na korištenje financijskim

¹⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 425.

¹⁸ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 425-426.

leasingom. U pasivi bilance je prikazana potražnja prema imovini poduzeća, a ona se sastoji od **obveza**-novac koji se duguje vjerovnicima i **kapitala**-neto vrijednost poduzeća. Obveze mogu biti kratkoročne i dugoročne ovisno o tome da li proizlaze iz financijskog leasinga. Razlika između imovine i obveza čini kapital. Kapital je onaj koji su osigurali vlasnici, u ovom slučaju država, koji je uvećan za *neraspodijeljene dobitke* od trenutka osnivanja poduzeća.¹⁷ Izvještaje o neraspodijeljenom dobitku poželjno je prikazati zasebno jer oni pokazuju koliko je prošlih zarada poduzeće zadržalo i uložilo u razvoj. Primjer takvog izvještaja dan je u **Tablici 3**.

Tablica 3. Izvještaji o neraspodijeljenom dobitku

1. Neraspodijeljeni dobitak na početku razdoblja2. Minus: prodaja trezorskih dionica po cijeni nižoj od originalnog troška3. Plus: Neto dobitak tekuće godine4. Minus: Objavljene dividende u gotovini i imovini

Izvor: Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): *Financijski menadžment*, Dr. sc. Brkanić, V. (Urednik), RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str. 427

2.1.2. Računi dobitka i gubitka

Predstavljaju prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Indikacija je profitabilnosti poslovanja poduzeća tijekom određenog vremenskog razdoblja.

Prihodi se prema ZOR-u dijele na: 1. *poslovne prihode*

2. *prihode od financiranja* i

3. *izvanredne prihode*

Poslovni prihodi i prihodi od financiranja čine prihode iz redovitog poslovanja.¹⁹

Rashodi se dijele na: 1. *poslovne rashode*

2. *financijske rashode* i

3. *izvanredne rashode*

Prve dvije vrste rashoda čine rashode iz redovitog poslovanja.¹⁸ Glavne komponente računa dobitka i gubitka jesu prihodi i rashodi. Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva imovine. Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva imovine ili stvaranja obveza čime se smanjuje kapital.¹⁹ Za razdoblje jedne izvještajne godine potrebno je izvještaje

¹⁹ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 427-428.

podijeliti na poslovne i financijske prihode te poslovne i financijske rashode kako bi se dobio finalni financijski rezultat poslovanja. Poslovni prihodi nastaju prodajom proizvoda ili pružanjem usluga dok se financijski prihodi nastaju ulaganjem sredstava npr. u dionice.²⁰ Poslovni rashodi nastaju kroz redovito poslovanje poduzeća, dok financijski rashodi nastaju zbog korištenja tuđih novčanih sredstava. Finalni financijski rezultat poslovanja dobije se oduzimanjem rashoda od prihoda. Na taj način poduzeće može poslovati s dobitkom ili gubitkom (**Tablica 4.**). Ukoliko su prihodi veći od rashoda, poduzeće posluje s dobitkom. Ukoliko su rashodi veći od prihoda poduzeće posluje s gubitkom.¹⁸

Tablica 4. Skraćeni prikaz računa dobitka i gubitka

	POZICIJA
1.	Prihodi iz osnovne djelatnosti
2.	Rashodi iz osnovne djelatnosti
3.	Prihodi iz drugih aktivnosti
4.	Rashodi iz drugih aktivnosti
5.	Izvanredni prihodi
6.	Izvanredni rashodi
7a.	Dobitak prije oporezivanja (1+3+5 minus 2+4+6)
7b.	Gubitak prije oporezivanja (2+4+6 minus 1+3+5)
8.	Porez na dobitak ili gubitak
9a.	Dobitak financijske godine (7a.-8.)
9b.	Gubitak financijske godine (7b.+8. Ili 8 minus 7a)

Izvor: Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018):Financijski menadžment, RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str. 428.

2.1.3. Izvještaji o gotovinskom tijeku

Izvještaji o gotovinskom tijeku daju informaciju o izvorima i upotrebi gotovine tijekom određenog izvještajnog razdoblja. Također predstavljaju dobru bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem. U takvim izvještajima se radi klasifikacija prema aktivnostima: poslovne, investicijske i financijske aktivnosti.²¹ Poslovne aktivnosti vezane su za tekuće poslovanje poduzeća i račune bilance te se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te amortizaciju. Svrha takvih aktivnosti jest ostvarivanje neto dobiti. Investicijske aktivnosti rezultat su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovinu te

²⁰ Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d. Zagreb, članak 15.

²¹ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 430.

dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu. Financijske aktivnosti rezultat su prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje poduzeća te servisiranja pritom preuzetih obaveza.²⁰ Izvještaj o gotovinskom toku se može sastaviti primjenom: direktne metode–prikaz glavnih grupa bruto novčanih primitaka i izdataka te indirektna metode –na temelju bilance i računa dobitka i gubitka. U pregledu objektivnosti informacija i analize gotovinskih tijekova, prednost imaju izvještaji priređeni direktnom metodom, jer izvještaj priređen indirektnom metodom polazi od neto dobitka-kategorije koja je rezultat primjene računovodstvenih politika. Ipak ukoliko analitičaru nisu dostupni interni podatci o prometu novca i novčanih ekvivalenata za izradu izvještaja direktnom metodom primoran je koristiti indirektnu metodu koja se u tom slučaju pokazala kao korisno sredstvo analize. U tom se slučaju koriste podatci iz računa dobitka i gubitka za promatrano razdoblje te podatke iz početne i završne bilance za dano razdoblje. Gotovinski tijekovi (primici i izdaci) proizlaze ili iz neto dobitka, ili iz promjena imovine i obveza.²¹

2.1.4. Bilješke uz financijske izvještaje

Predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobitka i gubitka i izvještaja o novčanom tijeku. Bilješke trebaju pratiti takvu obradu podataka kako bi se na smisleni način prezentirale ključne informacije. Svode se na dvije osnovne grupe: one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primijenjene u izradi izvještaja te ostale podatke koji su esencijalni za adekvatno razumijevanje izvještaja, a to su u prvom redu podatci o dugoročnim zajmovima (rokovi, kamatne stope, hipoteke), uvjete leasinga, planove emisije dionice itd.²²

2.1.5. Izvještaji o promjeni glavnice

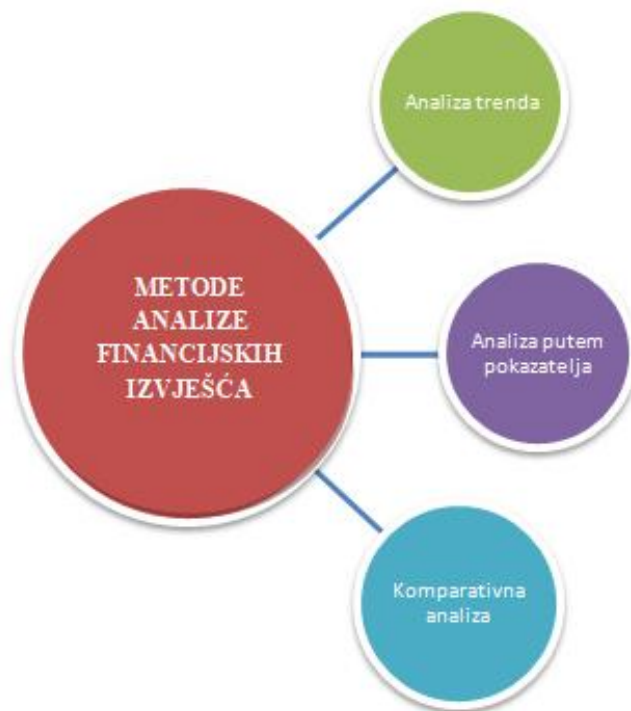
Od 1999. Obvezni izvještaj je postao i Izvještaj o svim promjenama glavnice. U njemu su sadržani podatci o kapitalu i pričuvama te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenim stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja. Također se prilažu promjene računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka. Svrha svih tih podataka jest davanje prikaza promjene neto vrijednosti poduzeća pri čemu se u bilješci navodi uzrok pada ili raste glavnica.²²

²² Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 434.

2.2. Metode analize financijskih izvještaja

Svrha analize izvještaja je procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tijekova poduzeća. Kako bi se stekla cjelovita i što je to moguće objektivnija slika o perspektivi poduzeća čiji su izvještaji predmet analize potrebno je navedene rezultate procijeniti koristeći se adekvatnim izborom pokazatelja. U tu svrhu korištene su iduće metode:²³

- Analiza putem financijskih pokazatelja,
- Komparativna analiza i
- Analiza trenda.

Slika 1. Metode analize financijskih izvještaja

Izvor: Prikaz autora

Uspješna primjena gore navedenih metoda predstavlja ključni element za predviđanje budućih uvjeta, poslovanja i razvitaka te su dobra baza za daljnje pregovore s potencijalnim vjerovnicima i investitorima. Financijski pokazatelji su produkt međuodnosa odnosno komparacije jednog ili više izvještaja te predstavljaju prvi korak financijske analize, ali pravu

²³ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 435-436.

vrijednost dobivaju tek kad se koriste u komparativnoj analizi ili se pak kombiniraju s analizom trenda. Komparativna analiza, kako joj i samo ime govori, uspoređuje izabrane financijske pokazatelje poduzeća s povijesnim pokazateljima ili ih pak uspoređuje s pokazateljima konkurencije. Usporedba s povijesnim pokazateljima predstavlja i jedan vid analize trenda, a provodi se usporedbom pokazatelja s dva ili više uzastopnih izvještajnih razdoblja. Analiza trenda daje uvid u kretanje financijskog stanja poduzeća kroz određeni vremenski period. Uz izračune većeg broja sukcesivnih izvještaja ona se može provoditi i izračunom trend/indirektnih izvještaja (horizontalna metoda) i izvještaja uobičajene veličine (vertikalna analiza).²³

2.2.1. Horizontalna analiza

Daje uvid u promjene na pojedinim pozicijama temeljnih financijskih izvještaja tijekom vremena. Kako bi se optimizirala efikasnost i povećala nepristranost i objektivnost, poželjno je promatrati navedene varijable kroz dulje vremensko razdoblje. Na taj se način omogućava uspješnije planiranje budućih razdoblja, kao i detaljan prikaz promjene određenih stavki bilance ili računa dobitka i gubitka. Promjena određenih varijabli može biti apsolutna (promjena u tekućoj godini naspram prethodne godine) i relativna (u kojem postotku).²⁴

Izračun za apsolutnu promjenu je idući:

$$\text{Apsolutna promjena} = \text{Iznos tekuće godine} - \text{Iznos prethodne godine} \quad (1)$$

Relativna promjena se računa na sljedeći način:

$$\text{Relativna promjena} = \frac{\text{Iznos tekuće godine} - \text{Iznos prethodne godine}}{\text{Iznos prethodne godine}} \times 100 \quad (2)$$

²⁴ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska naliza poslovanja tvrtke, *Ekonomski vjesnik: Review of Contemporary Entrepreneurship, Business and Economic Issues*; Vol. 25 br.1, str.146-167 (Internet), raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/84754> (24.05.2020.)

2.2.2. Vertikalna analiza

Daje uvid u odnos određene stavke bilance ili računa dobitka i gubitka u njegovoj cijelosti za određenu stavku. Upravo iz takvih podataka proizlazi ukupna veličina bilance ili računa dobitka i gubitka. Moguća je i usporedba podataka tijekom jedne godine, što predstavlja iznimno koristan alat za izračun pojedinačnih stavki npr. zalihe u kratkotrajnoj imovini.²⁴

Postotak udjela za bilancu računa se na idući način:

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Iznos pojedine stavke aktive/pasive}}{\text{Ukupni iznos pojedine stavke aktive/pasive}} \times 100 \quad (3)$$

Postotak udjela za račun dobitka i gubitka računa se na idući način:

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Izračun pojedine stavke računa dobitka i gubitka}}{\text{Neto prodaja}} \times 100 \quad (4)$$

2.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

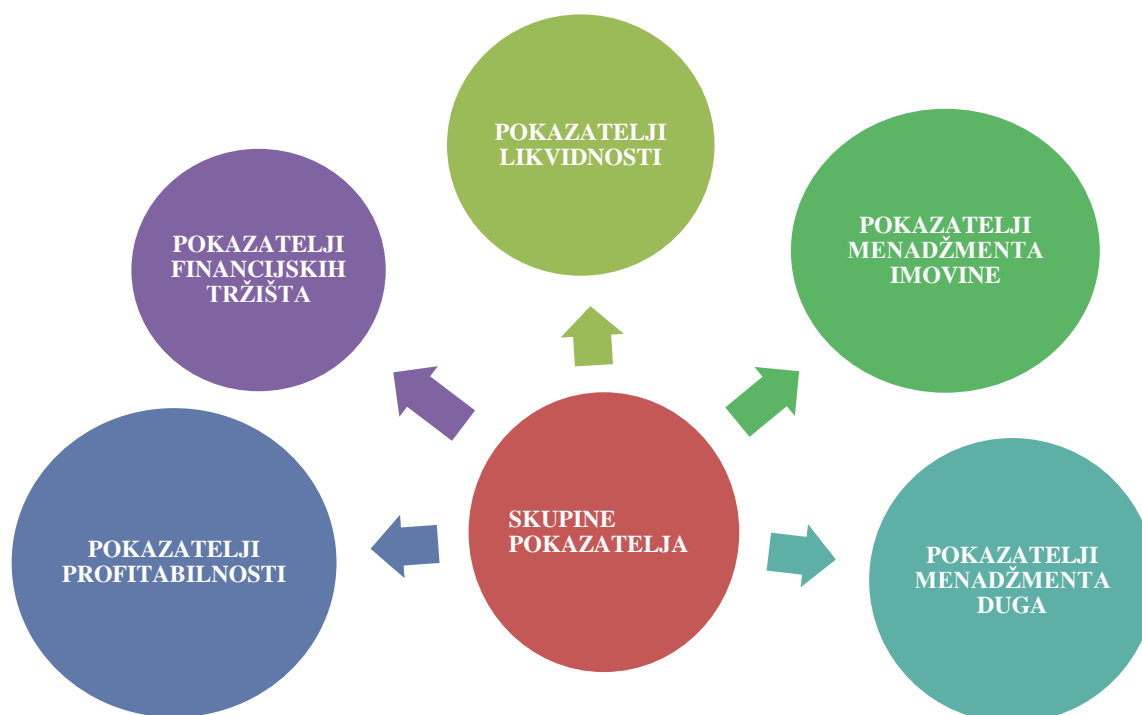
Predstavlja jednu od najčešće upotrebljivanih analiza financijskih izvještaja. To je prva faza financijske analize kojom se povezuju stavke iz jednog ili više izvještaja te se na taj način ukazuje na povezanost između više računa unutar istog financijskog izvještaja. Dodatna prednost takve analize jest vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća.

Analiza putem pokazatelja obuhvaća sljedećih pet skupina pokazatelja:²⁵

- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji menadžmenta imovine (efikasnosti, aktivnosti)
- Pokazatelji menadžmenta duga (zaduženosti)
- Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti)

²⁵ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 441-442.

- Pokazatelji financijskih tržišta (tržišne vrijednosti)

Slika 2. Skupine pokazatelja uspješnosti

Izvor: Prikaz autora

2.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Koriste se za procjenu *sposobnosti poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom* (gotovina ili imovina koja se lako može pretvoriti u gotovinu). Za analizu istog koriste se dva pokazatelja likvidnosti:²⁶

- Pokazatelj tekuće likvidnosti i
- Pokazatelj ubrzane likvidnosti

Pokazatelj tekuće likvidnost (Pt) smatra se najboljim pojedinačnim indikatorom likvidnosti. Računa se dijeljenjem kratkotrajne imovine s kratkoročnim obvezama.²⁵

$$\text{Pokazatelj tekuće likvidnosti (Pt)} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (5)$$

²⁶ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 442-444.

Previsoki pokazatelj upućuje na slabo upravljanje kratkotrajnom imovinom, nekurentne zalihe ili slabo korištenje kratkoročnih kredita što za posljedicu ima negativan učinak na dugoročnu profitabilnost poduzeća. Silazan trend vrijednosti pokazatelja upozorava na porast kratkoročnih obveza ili na smanjenje kratkotrajne imovine. Niski pokazatelj može biti indikacija da je potrebno povećati ulaganje u neki od oblika kratkotrajne imovine. Pokazatelj ubrzane likvidnosti (Pul) služi kao metoda procjene da li će poduzeće uspjeti udovoljiti svim kratkoročnim obvezama koristeći samo svoju „najlikvidniju“ imovinu. Računa se dijeljenjem kratkotrajne imovine umanjene za zalihe („najlikvidniji“ dio imovine koji zahtijeva veći vremenski period i veći popust u cijeni za konverziju u gotovinu te je često i precijenjen) s kratkoročnim obvezama.

$$\text{Pokazatelj ubrzane likvidnosti(Pul)} = \frac{\text{Tekuća imovina} - \text{Zalihe}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (6)$$

Ovaj bi pokazatelj trebao iznositi 1 ili više. Previsoka vrijednost indikacija je o potrebi za unaprjeđenjem upravljanja gotovinom radi smanjenja suviška gotovine, pooštrenjem kreditne politike ili pak smanjenjem kratkotrajne naspram dugotrajne imovine.²⁶

2.3.2. Pokazatelji menadžmenta imovine

Koriste se za ocjenu efikasnosti kojom se upravlja imovinom poduzeća za generiranje date razine prodaje, tj. ocjenu njene poslovne efikasnosti. Neefikasno upravljanje bilo kratkotrajnom bilo dugotrajnom imovinom za posljedicu ima nižu profitabilnost kapitala, a može dovesti i do restrukturiranja prodaje. Ako je pak razina imovine preniska kvalitetu i efikasnost proizvodnje je moguće povećati povećanim ulaganjem u novu imovinu. Temeljni pokazatelji menadžmenta imovine su:²⁷

- Prosječno razdoblje naplate potraživanja (dani nenaplaćenih potraživanja)
- Pokazatelj obrta zaliha
- Pokazatelj obrta dugotrajne imovine
- Pokazatelj obrta ukupne imovine

Pokazatelj prosječnog razdoblja naplate potraživanja (Rnp) koristi se za procjenu broja dana koju poduzeće treba čekati prije nego dobije gotovinu od prodaje na (trgovački) kredit. On je

²⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 444-446.

indikator efikasnosti naplate potraživanja, kreditne politike i aktivnosti menadžmenta. Računa se dijeljenjem potraživanja na kraju razdoblja ili prosjeka u toku godine (početna plus konačna potražnja podijeljena s dva) s prodajom na kredit, koja je izražena na dnevnoj bazi (dobivena dijeljenjem prodaje ostvarene na kredit s 360). Ukoliko se ne raspolaze podatkom koliki je dio prodaje bio na kredit, uzima se ukupni iznos prodaje.

$$\text{Razdoblje naplate potraživanja (Rnp)} = \frac{\text{Prosječna potražnja}}{\text{Prosječna dnevna (kreditna) prodaja}} \quad (7)$$

$$\text{Prosječna dnevna kreditna prodaja} = \text{Prodaja na kredit}/360 \quad (8)$$

Razdoblje naplate ima primjenu prilikom usporedbe sa uvjetima kreditne politike poduzeća. Pogoršanje pokazatelja, ukoliko nije došlo do promjene kreditne politike, ukazuje na potrebu donošenja novih mjera za ubrzanje naplate. Pokazatelj obrta zaliha (Koz) ukazuje na efikasnost menadžmenta zaliha odnosno koliko puta godišnje poduzeće obrne prosječne zalihe²⁷. Niska vrijednost pokazatelja implicira da poduzeće ima visoke oportunitetne troškove (troškovi skladištenja, osiguranje, trošak kapitala uloženog u zalihe itd.). Druga implikacija niskog pokazatelja jest nekvalitetna (zastarjela) zaliha. Računa se dijeljenjem prodaje ili troškova prodane robe s prosječnom razinom zaliha u toku godine.²⁸

$$\text{Pokazatelj obrta zaliha (Koz)} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Zalihe}} \quad (9)$$

Pokazatelj obrta dugotrajne imovine (Kodi) služi za mjerenje efikasnosti poduzeća u korištenju raspoložive opreme i postrojenja pritom povezujući prodaju i dugotrajnu imovinu poduzeća. Računa se dijeljenjem prodaje i dugotrajne imovine. Niski pokazatelj upućuje na potencijalne probleme s marketingom ili na neuposlone kapacitete. U tom slučaju bi bilo poželjno razmišljati o prodaji dijela imovine radi nabavke adekvatnih zaliha (npr. novija tehnološka razina aparata ili inovirani proizvodi).²⁹

$$\text{Pokazatelj obrta dugotrajne imovine (Kodi)} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Prosječna neto dugotrajna imovina}} \quad (10)$$

²⁸ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 446.

²⁹ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 447.

Pokazatelj obrta ukupne imovine (Koi) prikazuje relativnu efikasnost poduzeća na korištenje imovine u stvaranju rezultata. Odražava upravljanje potraživanjima, dugotrajnom imovinom i zalihama. Računa se dijeljenjem prodaje s iznosom ukupne imovine, a pokazatelj se izražava kao „puta“ ili x.³⁰

$$\text{Pokazatelj obrta ukupne imovine (Koi)} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (11)$$

2.3.3. Pokazatelji menadžmenta duga

Dug predstavlja izvor financiranja koji se mora otplatiti, a rok otplate može biti kratki (do godinu dana) ili dugi. Pokazatelji zaduženosti služe za procjenu financijskog rizika. Postoje dvije vrste pokazatelja zaduženosti: pokazatelji na temelju stavljanja u omjer stavki bilance i pokazatelji na temelju računa dobitka i gubitka. Najčešći pokazatelji menadžmenta duga su:³¹

- Pokazatelji ukupnog duga prema ukupnoj imovini
- Pokazatelji pokrića kamata i
- Pokazatelji pokrića fiksnih naknada

Pokazatelj ukupnog duga prema ukupnoj imovini (Pokazatelj zaduženosti, D/A) pokazuju koliki su udio sredstava osigurali vjerovnici odnosno daje informaciju da li društvo kontrolira svoje dugove. Računa se dijeljenjem ukupnih obveza (kratkoročnih i dugoročnih) s ukupnom imovinom. Viši pokazatelj implicira da je poduzeće rizičnije odnosno da mora platiti veće troškove kamata.

$$\text{Pokazatelj zaduženosti } \left(\frac{D}{A}\right) = \frac{\text{Ukupni dug}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (12)$$

³⁰ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 447-448.

³¹ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 448-450.

Pokazatelj pokrića kamata (TIE) ukazuje na obim u kojem poslovni dobitak može pasti, a da se ne dovede u pitanje plaćanje kamata. Računa se dijeljenjem dobitka iz poslovanja (EBIT-dobitak prije poreza uvećan za troškove kamata) i troškova kamata. Viši pokazatelj ukazuje na veću sigurnost vjerovnika, ali i da nije adekvatno iskorištena financijska poluga. Izražava se u jedinicama puta.³²

$$\text{Pokazatelj pokrića kamata (TIE)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Trošak kamata}} \quad (13)$$

2.3.4. Pokazatelji profitabilnosti

Izražavaju snagu zarade poduzeća, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. Profitabilnost se može mjeriti u odnosu na obujam prodaje i u odnosu na ulaganja te se izražava u postotku. Ukoliko je profitabilnost niska ona može biti indikacija o mogućoj propasti poduzeća u budućnosti.³³

Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti su:

- bruto profitna marža
- neto profitna marža
- temeljna snaga zarade
- povrat na ukupnu imovinu/investiciju (ROA ili ROI)
- povrat na vlastiti kapital/dioničku glavnici (ROE)

Bruto profitna marža (Pbpm) računa se dijeljenjem prihoda od prodaje umanjenih za trošak prodane robe s prihodima od prodaje. Nizak pokazatelj znači da se poduzeće opredijelilo za povećanje profitabilnosti povećanjem obujma odnosno ima visoki obrt imovine i zaliha.³³

$$\text{Bruto profitna marža (Pbpm)} = \frac{\text{Prodaja} - \text{Troškovi za prodano}}{\text{Prodaja}} \quad (14)$$

Neto profitna marža (Ppm) dobar je pokazatelj sposobnosti menadžmenta u kontroli troškova, rashoda i prihoda pa se stoga često koristi u prikazu efikasnosti menadžmenta. Računa se dijeljenjem neto dobitka, umanjenog za eventualne dividende na prioritetne dionice, s prihodima od prodaje.

³² Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.450.

³³ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str.450-451.

$$\text{Pok. neto profitne marže (Ppm)} = \frac{\text{Neto dobitak} - \text{Dividende prioritetnih dioničara}}{\text{Prodaja}} \quad (15)$$

Služi za mjerenje stope neto dobitka koju dioničar ostvaruje na jednu kunu prodaje. Niska neto profitna marža rezultat je relativno niskih cijena i/ili relativno visokih troškova u odnosu na ostvarenu prodaju.³⁴ Pokazatelj temeljne snage zarade poduzeća (Tsz) je dobar pokazatelj za komparaciju ukoliko postoje razlike u stupnju financijske poluge. Računa se dijeljenjem EBIT-a s ukupnom imovinom poduzeća:

$$\text{Temeljna snaga zarade (Tsz)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (16)$$

Povrat na ukupnu imovinu (ROA) predstavlja sposobnost poduzeća da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit. Računa se dijeljenjem neto dobitka umanjenog za dividende prioritetnih dioničara s ukupnom imovinom.³⁵

$$\text{Povrat na ukupnu imovinu (ROA)} = \frac{\text{Neto dobitak} - \text{Dividende prior. dioničara}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (17)$$

S obzirom da se na taj način pokazuje koliko je lipa poduzeće zaradilo na svaku kunu imovine i ukoliko se usporedi s kamatnom stopom ova stopa može služiti kao indikacija sa li se poduzeću isplati zaduživati.³⁵ Povratak na vlastiti kapital (ROE) pokazuje snagu zarade u odnosu na ulaganja dioničara, a računa se dijeljenjem neto dobitka umanjenog za dividende prioritetnih dioničara s vlastitim kapitalom (dionička glavnica).³⁶

$$\text{Povrat na vlastiti kapital (ROE)} = \frac{\text{Neto dobitak nakon priorit. dioničara}}{\text{Trajni kapital}} \quad (18)$$

Ukoliko dođe do pada ROE može se pretpostaviti da je došlo do stanja recesije ili sa je pojačana uvozna konkurencija te su s nižom cijenom umanjili vlastiti kapital.

³⁴ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 451-453.

³⁵ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 453.

³⁶ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 454-455.

2.3.5. Pokazatelji financijskih tržišta (tržišne vrijednosti, M/B)

Ovi pokazatelj služi investitorima za procjenu dionica poduzeća. Računa se dijeljenjem tržišne cijene po dionici s knjigovodstvenom vrijednošću po dionici. Tržišna vrijednost prikazuje vrijednost vlastitog kapitala nakon što se odbiju dugovi od ukupne imovine poduzeća. Ukoliko je riječ o dionici tada se vrijednost dobiva iz odnosa obične dioničke glavnice i broja dionica u prometu. Viši pokazatelj imaju ona poduzeća koja imaju veći povrat na vlastiti kapital (veći ROE).³⁷

$$\text{Pokazatelj tržišne vrijednosti (M/B)} = \frac{\text{Tržišna cijena po dionici}}{\text{Knjigovodstvena vrijednost po dionici}} \quad (19)$$

$$\text{Knjigovodstvena vrijednost po dionici} = \frac{\text{Obična dion. glavnica}}{\text{Broj ob. dionica u prometu}} \quad (20)$$

³⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): op.cit., str. 456-457.

3. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA ZRAČNE LUKE SPLIT

U ovom poglavlju najprije su se dale opće informacije o poduzeću Zračna luka Split d.o.o. nakon čega je odabrano poduzeće analizirano na temelju statističkih podataka dobivenih iz E-sustava Zračne luke Split. Koristeći se prethodno navedenim pokazateljima i teorijskim dijelom analizirana je uspješnost poslovanja kao i broj putnika Zračne luke Split. Razdoblje koje je obuhvaćeno ovom analizom je od 2014. do 2019. godine. 2020. godina nije uzeta u obzir jer se izvještaj radi na godišnjoj razini, ali uzevši u obzir novonastalu epidemiološku situaciju prouzrokovanu korona virusom (COVID-19) jasno je da će doći do smanjenja uspješnosti poslovanja i do smanjenja broja putnika Zračne luke Split (kao što je bio slučaj 1988. godine kada je državu zahvatila recesija i 1992. godine kad je u državi izbio Domovinski rat).³⁸

3.1. Osnovni podaci o poduzeću Zračna luka Split d.o.o.

Zračna luka Split otvorena je 1966. godine i druga je najprometnija zračna luka u državi. Nalazi se 20-ak kilometara zapadno od Splita, najznačajniji je aerodrom na hrvatskoj obali, a posljednjih godina bilježi sve veći broj direktnih veza s međunarodnim odredištima. Od 2009. (1.115.099 putnika) godine Zračna luka Split konstantno bilježi rast broja putnika s najvećim brojem od 2.818.176 ostvarenim u 2017. godini (porast od 23% u odnosu na 2016.) što je vidljivo u **Tablici 5**.³⁸

³⁸ MINISTARSTVO DRŽAVNE IMOVINE (2017): Opće i financijske informacije o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku za poslovnu 2017. Godinu, (Internet), raspoloživo na: <https://imovina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Izvje%C5%A1taji%20o%20poslovanju%20strate%C5%A1kih%20trgova%C4%8Dkih%20dru%C5%A1tava//Op%C4%87e%20i%20financijske%20informacije%20o%20pravnim%20osobama%20-%202017%20godina.pdf> (24.05.2020.)

Tablica 5. Vlasnička struktura Zračne luke Split

VLASNIČKA STRUKTURA		
UDJELIČARI	NOMINALNA VRIJEDNOST (u kn)	%
UKUPNO RH	211.915.000	55%
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	57.795.000	15%
GRAD KAŠTELA	57.795.000	15%
GRAD TROGIR	38.530.000	10%
GRAD SPLIT	19.265.000	5%
UKUPNO	385.300.000	100%

Izvor: Internet, raspoloživo na:

<https://imovina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Izvje%C5%A1taji%20o%20poslovanju%20strate%C5%A1kih%20trgova%C4%8Dkih%20dru%C5%A1tava//Op%C4%87e%20i%20financijske%20informacije%20o%20pravnim%20osobama%20-%202017%20godina.pdf>

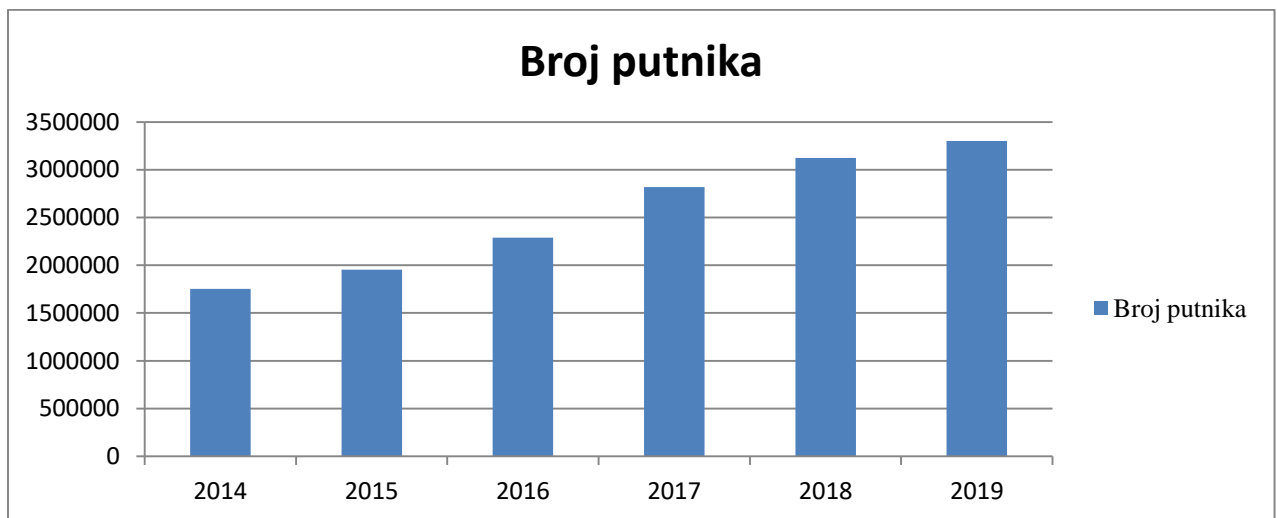
Prijašnji putnički terminal Zračne luke Split iznosio je površinski 11 000 m² te je bio jedan od manjih u Republici Hrvatskoj. Kapacitet mu je tad iznosio oko milijun putnika. S obzirom da je u zadnje četiri godine zabilježen veliki porast putničkog prometa, 2017. godine krenulo se u proširenje putničkog terminala. Konkretno se radi o novoj zgradi na tri etaže s ukupnom površinom od 35 000 m² čime se kapacitet povećao na 3,5 milijuna putnika godišnje. Radovi su finalizirani u srpnju 2019. godine te je započeta adaptacija starog terminala. Finalni plan je objediniti stari i novi terminal, a završetak svih radova se očekuje do kraja 2019. godine.³⁹ Samo poslovanje poduzeća podijeljeno je u nekoliko sektora odnosno organizacijskih jedinica, a u slučaju Zračne luke Split to su idući sektori: prometno – tehnički, sektor trgovine i ugostiteljstva, kadrovski poslovi, razvoj, plan i analiza, komercijalna služba, financijska služba, te računovodstvo. Aktivne registrirane djelatnosti poduzeća su:⁴⁰

- posredovanje u trgovini na veliko
- trgovina na veliko i malo
- restorani i barovi
- kantine i opskrbljivanje pripremljenom hranom
- skladištenje robe
- djelatnosti u zračnim lukama
- djelatnosti ostalih agencija u prijevozu
- iznajmljivanje vlastitih nekretnina
- promidžba (reklama i propaganda)

³⁹ Zračna luka Split, službena Internet stranica, Povijest (Internet), raspoloživo na : http://www.split-airport.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=209&Itemid=202&lang=en (24.05.2020.)

⁴⁰ Fininfo.hr, (Internet), raspoloživo na: <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/zracna-luka-split/Detaljno/52386>

- prodaja u slobodnim carinskim prodavaonicama
- zastupanje inozemnih poduzeća
- poslovi međunarodnog otpremništva
- međunarodni prometno agencijski poslovi
- poslovi prometovanja i zastupanja u prometu roba i usluga

Slika 3. Grafički prikaz broja putnika u razdoblju od 2014.-2019. godine

Izvor: Izrada autora na temelju prethodnog izračuna koristeći se godišnjim financijskim izvještajima Zračne luke Split d.o.o.

Iz **Slike 3.** vidljivo je da je broj putnika u stalnom porastu. Proporcionalno s brojem putnika rastu i ukupni prihodi, ali i ukupni rashodi. Unatoč tome, porast broja putnika može poslužiti kao dobar pokazatelj za procjenu uspješnosti poslovanja. Uzevši u obzir da je tijekom promatranog razdoblja (2014.-2019. godine) cjenik usluga Zračne luke Split d.o.o. ostao isti (aerodromske takse i usluge opsluživanja zrakoplova) u međusobni odnos možemo dovesti porast broja putnika koji je doveo do proporcionalnog rasta ukupnih prihoda i rashoda te je na taj način utjecao na uspješnost poslovanja. Spomenuti odnosi vidljivi su u **Tablici 6.** Vrijednosti ekonomičnosti ukupnog poslovanja dobivene su iz omjera ukupnih prihoda i rashoda, a vrijednosti istih su dobivene iz **Tablice 14.**

Tablica 6. Relativna promjena broja putnika, ukupnih prihoda i rashoda za razdoblje od 2014. do 2019. godine

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNI PRIHODI	245.534.306	274.242.801	315.750.357	370.915.431	404.381.624	450.529.375
UKUPNI RASHODI	181.216.319	189.205.446	208.067.768	226.432.189	250.766.543	289.119.026
BROJ PUTNIKA	1.752.657	1.955.400	2.289.987	2.818.176	3.124.067	3.301.930
EKONOMIČNOST UKUP. POSLOVANJA	1,35	1,45	1,52	1,64	1,61	1,56
PROMATRANI VREMENSKI PERIOD	-	2014.-2015.	2015.-2016.	2016.-2017.	2017.-2018.	2018.-2019.
% PROMJENE BR. PUTNIKA	-	11,57	17,11	23,07	10,85	5,69
% PROMJENE UKUP. PRIHODA	-	11,69	15,14	17,47	9,02	11,41
% PROMJENE UKUP. RASHODA	-	4,41	9,97	8,83	10,75	15,29

Izvor: Prikaz autora na temelju interne dokumentacije Zračne luke Split d.o.o.

Vidljivo je da je najveća stopa promjene u porastu broja putnika zabilježena 2017. godine u odnosu na 2016. godinu kad je ona iznosila 23,07%. Također su u tom vremenskom periodu zabilježeni najveći porasti u ukupnim приходima i ukupnim rashodima čije vrijednosti iznose 17,47% i 8,83%. Visoka promjena u ukupnim rashodima 2019. godine u odnosu na 2018. godinu i koja iznosi 15,29% te time premašuje vrijednost promjene ukupnih prihoda (11,41%) istog promatranog razdoblja uvelike je povezana s obnavljanjem poslovnog terminala te je shodno tomu i očekivana. Ukoliko je porast broja putnika utjecao na porast ukupnih prihoda i rashoda tad je on utjecao i na porast ekonomičnosti poslovanja čija je vrijednost dobivena iz omjera ukupnih prihoda i rashoda.

3.2. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

Analiza pomoću financijskih pokazatelja služi za procjenu uspješnosti poslovanja poduzeća kao i za procjenu kretanja trendova ekonomskih veličina u budućnosti. Ona je jedna od najčešće korištenih metoda analize financijskih izvještaja i k tomu daje dobar uvid u slabosti i snage promatranog poduzeća. Predstavlja prvu fazu financijske analize, a povezivanjem stavki iz nekoliko financijskih izvještaja daje svojevrsnu poveznicu između istih te omogućava da se na taj način vrednuje financijsko stanje i poslovanje poduzeća.⁴¹ Ona prethodi procesu planiranja koji čini sastavni dio upravljanja i stvara podlogu za donošenje

⁴¹ Vukoja, B. (2018.): op.cit., str. 105-115

pravilnih odluka o poslovanju i upravljanju poduzećem. Orijentirana je ka vrijednosnim odnosno novčanim podatcima i informacijama. Da bi se zadržala objektivnost reviziju istih provode neovisni revizori.

a) Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti svoju primjenu nalaze kod procjene sposobnosti poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama. Dobavljači proizvoda i usluga poduzeću kao i vjerovnici koji odobravaju poduzeću kratkoročne kredite imaju najveći interes za takvom procjenom poduzeća. Takve kratkoročne obveze imaju rok dospijeca od godinu dana.

Likvidnost je pokazatelj koji je najranije počeo biti korišten u analizi financijskih izvješća.⁴² Likvidnost se odnosi na svojstvo sredstava koji se mogu transformirati u gotovinu dovoljnu za pokriće preuzetih obveza (**Tablica 7.**). Ako poduzeće nije likvidno, tada posluje s poteškoćama i nema dovoljno sredstava za pokriće obveza.⁴³

Tablica 7. Formule za izračun pokazatelja likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti (PtI)	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti (PuI)	Novac + Potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti (Pt)	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti (Pfs)	Dugotrajna imovina	Kapital + Dugoročne obveze

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule dane u **Tablici 7.** te upotrebom vrijednosti dobivenih iz godišnjih izvještaja Zračne luke Split d.o.o. dobivene su vrijednosti pokazatelja likvidnosti (koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti) čije su vrijednosti prikazane u **Tablici 8.**

⁴² Bartulović, M. (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja.

⁴³ Markin, A. (2012.): Financijski pokazatelji, pokazatelji likvidnosti.

Tablica 8. Analiza pomoću pokazatelja likvidnosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	77.274.378	135.348.085	194.416.752	217.313.816	225.650.922	213.838.323
KRATKOROČNE OBVEZE	18.463.454	17.417.455	23.301.908	44.111.584	42.167.721	57.321.424
POTRAŽIVANJA	22.726.848	12.836.617	12.557.225	12.022.325	13.851.542	15.785.598
KRATKOTR. IMOVINA	238.016.082	309.136.063	331.534.072	327.591.588	418.311.701	409.426.823
DUGOTRAJNA IMOVINA	389.696.783	384.145.549	431.152.984	574.584.259	829.654.420	957.343.101
KAPITAL I REZERVE	591.302.869	658.896.953	721.178.777	838.798.911	963.453.360	1.017.214.905
DUGOROČNE OBVEZE	0	0	0	0	221.893.688	268.545.846
Ptl	4,19	7,77	8,34	4,93	5,35	3,73
Pul	5,42	8,51	8,88	5,20	5,68	4,01
Pt	12,89	17,75	14,23	7,43	9,92	7,14

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza novčanim sredstvima. Novčana sredstva su u promatranom razdoblju uvijek bila veća od onih kratkoročnih što ukazuje na dobru likvidnost poduzeća. Koeficijent ubrzane likvidnosti je nešto bolja mjera likvidnosti, a njena minimalna vrijednost bi trebala biti 1. Iz dobivenih rezultata vidljivo je da je taj koeficijent bio veći od 1 što znači da je društvo u mogućnosti u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca. Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti veći od 2, a on to i jeste što je vidljivo iz **Tablice 8**. Time je pokazano da je moguće na vrijeme pokriti sve kratkoročne obveze. Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od 1, a što manja vrijednost znači veću likvidnost i financijsku stabilnost društva. On se kretao od 0,44 do 0,70.

b) Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i izvore financiranja te uključuju sljedeće pokazatelje:

- Koeficijent zaduženosti
- Koeficijent vlastitog financiranja
- Koeficijent financiranja
- Pokriće troškova kamata

- Faktor zaduženosti
- Stupanj pokrića I
- Stupanj pokrića II

Tablica 9. Formule za izračun pokazatelja zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti (Kz)	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja (Kvf)	Kapital	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja (Kf)	Ukupne obveze	Kapital
Pokriće troškova kamata (Ptk)	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti (Fz)	Ukupne obveze	Zadržana dobit + Amortizacija
Stupanj pokrića I (Sp I)	Kapital	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II (Sp II)	Kapital + Dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule dane u **Tablici 9.** te upotrebom vrijednosti dobivenih iz godišnjih izvještaja Zračne luke Split d.o.o. dobivene su vrijednosti pokazatelja zaduženosti te su one prikazane u **Tablici 10.**

Tablica 10. Analiza pomoću pokazatelja zaduženosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
DUGOROČNE OBVEZE	0	0	0	0	221.893.688	268.545.846
KRATKOROČNE OBVEZE	18.463.454	17.417.455	23.301.908	44.111.584	42.167.721	57.321.424
UKUPNE OBVEZE	18.463.454	17.417.455	23.301.908	44.111.584	264.061.409	325.867.270
DUGOTRAJNA IMOVINA	389.696.783	384.145.549	431.152.984	574.584.259	829.654.420	957.343.101
KRATKOTRAJNA IMOVINA	238.016.082	309.136.063	331.534.072	327.591.588	418.311.701	409.426.823
UKUPNA IMOVINA	627.712.865	693.281.612	762.687.056	902.175.847	1.247.966.121	1.366.769.924
KAPITAL I REZERVE	591.302.869	658.896.953	721.178.777	838.798.911	963.453.360	1.017.214.905
AMORTIZACIJA	16.232.844	16.403.049	16.149.871	15.168.426	16.011.463	29.195.915
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	64.317.987	85.037.355	107.682.589	144.483.242	153.615.081	161.410.349
KAMATE	1.321.952	2.540.746	5.130.259	4.319.989	4.202.365	5.904.697
ZADRŽANA DOBIT	63.134.155	67.659.626	85.537.413	117.909.236	125.335.587	131.508.025
Kz	0,03	0,03	0,03	0,05	0,21	0,24
Kvf	0,94	0,95	0,95	0,93	0,77	0,74
Kf	0,03	0,03	0,03	0,05	0,27	0,32

Ptk	48,65	33,47	20,99	33,45	36,55	27,34
Fz	0,23	0,21	0,23	0,33	1,87	2,03
SpI	1,52	1,72	1,67	1,46	1,16	1,06
SpII	1,52	1,72	1,67	1,46	1,43	1,34

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koeficijent zaduženosti pokazuje da se u 2014. godini 3% imovine financiralo iz tuđeg kapitala dok se u 2019. taj postotak povećao na 24%, što je još uvijek manje od 50% pa se smatra da poduzeće ima mali financijski rizik. Koeficijent vlastitog financiranja je iznosio 94% te se 2019. godine smanjio na 74% zbog odobrenog kredita HBOR-a. Iz postotka je vidljivo da su oni veći od 50% što znači da se poduzeće financira iz vlastitih izvora. Koeficijent financiranja bi trebao biti manji od 1 što je i slučaj za ZLS iako je on 2019. godine iznosio 0,32. Pokriće troškova kamata treba biti što veće jer označava manji rizik u podmirivanju obveza po dospjelim kamatama. Iz tablice je vidljivo da je taj koeficijent uvijek visok iako ima tendenciju pada u nekom razdoblju, ali je 2018. godine imala uzlazni trend koji je ponovno pao 2019. godine, ali je još uvijek visok. To označava da poduzeće ima visoki udio vlastitih izvora financiranja koja služe za podmirivanje obveza po dospjelim kamatama. Faktor zaduženosti treba biti što manji jer manja vrijednost označava manji vremenski period koji je potreban da poduzeće pokrije postojeće obveze. Zaduženost poduzeća je mala jer je faktor svih godina nizak, odnosno ispod 1, osim 2018. i 2019. kada je porastao na 1,58 i 1,81, što znači da je poduzeću potrebno približno 2 godine da postojeće obveze podmiri iz ostvarene dobiti i amortizacije. Stupnjevi pokrića I i II su jednaki unutar četiri godine (od 2014. do 2017.) jer poduzeće u tom periodu nije imalo iskazanih dugoročnih obveza u bilanci, odnosno oni su iznosili 0. Tek se u 2018. i 2019. godini pojavljuju dugoročne obveze i stupanj pokrića II se mijenja u odnosu na stupanj pokrića I i iznosi 1,43 naspram 1,16. Oba pokazatelja imaju tendenciju pada 2019. Godine i iznose 1,34 i 1,06. Stupanj pokrića II je veći od 1 te on predstavlja dio dugoročnih izvora koji održavaju likvidnost koja mora biti iskorištena za financiranje kratkotrajne imovine.

c) Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a uključuju:

- Koeficijent obrta ukupne imovine

- Koeficijent obrta kratkotrajne imovine
- Koeficijent obrta potraživanja
- Trajanje naplate potraživanja u danima

Drugi naziv za pokazatelje aktivnosti jest koeficijenti obrta te se računaju uspoređujući odnose prometa i prosječnog stanja te se koriste pri procjeni djelotvornosti kojom menadžment angažira imovinu koju su mu povjerali vlasnici. Temelje se na podacima iz bilance i računa dobiti i gubitka. Najčešće se izračunavaju za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu te potraživanja što je i vidljivo iz **Tablice 11.**

Tablica 11. Formule za izračun pokazatelja aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine (Koi)	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine (Koki)	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja (Kop)	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima (Tn)	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule dane u **Tablici 11.** te upotrebom vrijednosti dobivenih iz godišnjih izvještaja Zračne luke Split d.o.o. dobivene su vrijednosti pokazatelja zaduženosti te su one prikazane u **Tablici 12.**

Tablica 12. Analiza pomoću pokazatelja aktivnosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNI PRIHODI	245.534.306	274.242.801	315.750.357	370.915.431	404.381.624	450.529.375
UKUPNA IMOVINA	627.712.865	693.281.612	762.687.056	902.175.847	1.247.966.121	1.366.769.924
KRATKOTRAJNA IMOVINA	238.016.082	309.136.063	331.534.072	327.591.588	418.311.701	409.426.823
PRIHODI OD PRODAJE	237.891.185	265.489.862	308.604.434	365.009.164	401.427.629	444.860.745
POTRAŽIVANJA	22.726.848	12.836.617	12.557.225	12.022.325	13.851.542	15.785.598
Koi	0,39	0,40	0,41	0,41	0,32	0,33
Koki	1,03	0,89	0,95	1,13	0,97	1,10
Kop	10,47	20,68	24,58	30,36	28,98	28,18
Tn	34,87	17,65	14,85	12,02	12,59	12,95

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koeficijent obrta ukupne imovine i koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuju koliko jedan dio jedinice aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Koeficijent obrta ukupne imovine ima tendenciju rasta sve do 2018. godine, kada pada na 0,32 nakon čega ponovno raste u 2019. godini na 0,34. Što je ta vrijednost veća time je veća aktivnost poduzetnika. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje odnos ukupnih prihoda i kratkotrajne imovine. 2018. je iznosio 0,97, što znači da se kratkotrajna imovina 0,97 puta pretvarala u prihode, u 2019. 1,10 puta, a najveća je bila 2017. godine kad je iznosila 1,13 puta. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko se puta godišnje potraživanja naplate odnosno pretvore u novčani prihod. Potraživanja pokazuju rast do 2017. godine kad vrijednost iznosi 30,36 nakon čega dolazi do pada te je ta vrijednost 2019. godine iznosila 28,18. Koeficijent obrta potraživanja označava trajanje naplate potraživanja u danima te je bolje za poduzeće da je taj koeficijent što manji jer on pokazuje prosječan broj dana koji su potrebni da se potraživanja od kupca naplate (odnosno predstavlja vrijeme potrebno da poduzetnik dođe do sredstava). 2014. godine taj koeficijent je iznosio 35 dana, a 2019. se taj koeficijent smanjio na 13 dana.

d) Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti prikazuju odnos prihoda i rashoda, te prikazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda (**Tablica 13.**). Računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, te mora biti veći od 1.

Tablica 13. Formule za izračun pokazatelja ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (Eup)	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja/prodaje (Ep)	Prihodi od prodaje	Rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja (Ef)	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule za izračun pokazatelja ekonomičnosti (**Tablica 13.**) dobivene su vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti (**Tablica 14.**). Pokazatelji ekonomičnost izvanrednih aktivnosti nisu prikazani pošto za promatrano razdoblje nije bilo izvanrednih prihoda i izvanrednih rashoda tj. njihova je vrijednost bila 0.

Tablica 14. Analiza pomoću pokazatelja ekonomičnosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNI PRIHODI	245.534.306	274.242.801	315.750.357	370.915.431	404.381.624	450.529.375
UKUPNI RASHODI	181.216.319	189.205.446	208.067.768	226.432.189	250.766.543	289.119.026
PRIHODI OD PRODAJE	237.891.185	265.489.862	308.604.434	365.009.164	401.427.629	444.860.745
RASHODI OD PRODAJE	179.894.367	186.664.700	202.937.509	222.112.200	246.564.178	283.214.329
FINANCIJSKI PRIHODI	6.387.079	7.586.527	6.208.933	5.156.085	2.068.660	4.126.027
FINANCIJSKI RASHODI	1.321.952	2.540.746	5.130.259	4.319.989	4.202.365	5.904.697
Eup	1,35	1,45	1,52	1,64	1,61	1,56
Ep	1,32	1,42	1,52	1,64	1,63	1,57
Ef	4,83	2,99	1,21	1,19	0,49	0,70

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda te on mora biti veći od 1. Iz podataka dobivenih iz Tablice 12. vidljivo je da su ti pokazatelji veći od 1 te pokazuju rast do 2017. godine kad je taj pokazatelj iznosio 1,64 nakon čega dolazi do pada te ta vrijednost 2019. iznosi 1,56 što je još uvijek zadovoljavajuće stanje ekonomičnosti. Ekonomičnost financiranja ima silazni trend te 2019. godine iznosi 0,70, ali to ne utječe na ukupnu ekonomičnost poduzeća pošto je udio financijskih prihoda i rashoda u ukupnoj strukturi malen.

e) Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti su odnosi kojima se povezuje profit s prihodima iz prodaje te investicijama te kao cjelina označavaju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Prikazuju postotak ostvarenog profita prema vrijednosti cjelokupnog ostvarenog prihoda za određeno razdoblje (**Tablica 15.**).

Tablica 15. Formule za izračun pokazatelja profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita (Nmp)	Neto dobit + Kamate	Ukupni prihodi
Bruto marža profita (Bmp)	Dobit prije poreza + Kamate	Ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine (Nri)	Neto dobit + Kamate	Ukupna imovina

Bruto rentabilnost imovine (Bri)	Dobit prije poreza + Kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitoga kapitala (Rvk)	Neto dobit	Vlastiti kaital

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule za izračun pokazatelja ekonomičnosti (**Tablica 15.**) dobivene su vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti (**Tablica 16.**).

Tablica 16. Analiza pomoću pokazatelja profitabilnosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	63.134.155	67.659.626	85.537.413	177.909.263	125.335.587	131.508.025
KAMATE	1.321.952	2.540.746	5.130.259	4.319.989	4.202.365	5.904.697
NETO DOBIT	64.456.107	70.200.372	90.667.672	182.229.252	129.537.952	137.412.722
UKUPNI PRIHODI	245.534.306	274.242.801	315.750.357	370.915.431	404.381.624	450.529.375
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	64.317.987	85.037.355	107.682.589	144.483.242	153.615.081	161.410.349
KAPITAL I REZERVE	591.302.869	658.896.953	721.178.777	838.798.911	963.453.360	1.017.214.905
UKUPNA IMOVINA	655.620.856	743.934.308	828.861.366	983.282.153	1.117.068.441	1.178.625.254
Nmp	26,25%	25,60%	28,71%	49,13%	32,03%	30,50%
Bmp	26,73%	31,93%	35,73%	40,12%	39,03%	37,14%
Nri	10,27%	10,13%	11,89%	20,20%	25,84%	10,05%
Bri	10,46%	12,63%	14,79%	16,49%	31,48%	12,24%
Rvk	10,68%	10,27%	11,86%	21,21%	13,01%	12,93%

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Neto marža profita pokazuje koliko je prihoda ostalo poduzeću nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit. Iako je ta vrijednost padala do 2017. godine tad je vidljiv porast od 49,13% nakon čega dolazi do ponovnog pada te 2019. godine iznosi 30,50%. Taj dio prihoda se može reinvestirati u poslovanje ili ga mogu zadržati vlasnici. Bruto marža pokazuje da je poduzeću nakon podmirenja svih troškova 2017. godine ostalo 40,12% dok je 2019. godine taj udio smanjio na 37,14%. Taj udio se iskoristio za pokriće troškova uprave i prodaje kao i za troškove financiranja te za ostvarivanje dobiti. Rentabilnost imovine govori koliko je poduzeće sposobno stvoriti profita od 100 jedinica uložene imovine. Bruto rentabilnost imovine se povećavala do 2017. godine te je tad poduzeće ostvarilo povrat od 16,49% od 100 jedinca uložene imovine nakon čega taj udio opada i 2019. godine iznosi 12,24% od 100 jedinica uložene imovine. Neto rentabilnost imovine, koja prikazuje odnos neto dobiti uvećane za rashode od kamata i ukupne imovine, je kroz promatrano razdoblje rasla do 2017. godine kad je iznosila 13,55% nakon čega je kratko pala 2018 godine te ponovno porasla na

16,94% 2019. godine. Rentabilnost vlastitog kapitala označava sposobnost poduzeća da ostvari povrat na vlastite izvore financiranja. Taj povrat na uloženi vlastiti kapital je bio najveći 2017. godine kad je iznosio 21,21% dok je najmanja zabilježena vrijednost evidentirana 2015. Godine kad je ona iznosila 10,27%.

f) Dodana vrijednost kao pokazatelj proizvodnosti

Pokazuje koliki je stvarni povrat uložen u neku investiciju, a predstavlja važan pokazatelj dioničarima. Ako je EVA pozitivna onda je povećana vrijednost za dioničare, ako je negativna onda je umanjena vrijednost za dioničare.

Tablica 17. Formule za izračun dodane vrijednosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Proizvodnost dugotrajne imovine	Dodana vrijednost	Dugotrajna imovina
Proizvodnost kratkotrajne imovine	Dodana vrijednost	Kratkotrajna imovina
Proizvodnost ukupne imovine	Dodana vrijednost	Ukupna imovina
Proizvodnost po zaposlenom	Dodana vrijednost	Prosječan broj zaposlenika

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

Koristeći formule za izračun dodane vrijednosti (**Tablica 17.**) dobivene su vrijednosti dodane vrijednosti (**Tablica 18.**).

Tablica 18. Analiza pomoću dodane vrijednosti

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	389.697	384.146	431.153	574.584	829.654	957.343
KRATKOTRAJNA IMOVINA	238.016	309.136	331.534	327.592	418.312	409.427
UKUPNA IMOVINA	627.713	693.282	762.687	902.176	1.247.966	1.366.770
DODANA VRIJEDNOST	160.291	185.083	213.276	252.660	267.764	296.266
PROSJEČAN BR. ZAPOSLENIH	412,33	412,33	412,33	412,33	412,33	412,33
Pdi	0,41	0,48	0,49	0,44	0,32	0,31
Pki	0,67	0,60	0,64	0,77	0,64	0,72
Pui	0,26	0,27	0,28	0,28	0,21	0,22
Ppz	388,74	448,87	517,25	612,76	649,39	718,52

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja Zračne luke Split d.o.o.

DV= Trošak plaća + Amortizacija + Deprecijacija + Trošak kamata + Porez na dobit + Dobit nakon poreza

$$\begin{aligned}
DV_{2014} &= 78.418.017 + 16.232.844 + 0 + 1.321.952 + 1.183.832 + 63.134.155 = 160.290.800 \\
DV_{2015} &= 81.101.741 + 16.403.049 + 0 + 2.540.746 + 17.377.729 + 67.659.626 = 185.082.891 \\
DV_{2016} &= 84.312.947 + 16.149.871 + 0 + 5.130.259 + 22.145.176 + 85.537.413 = 213.275.666 \\
DV_{2017} &= 88.688.734 + 15.168.426 + 0 + 4.319.989 + 26.574.006 + 117.909.236 = 252.660.391 \\
DV_{2018} &= 93.935.195 + 16.011.463 + 0 + 4.202.365 + 28.279.494 + 125.335.587 = 267.764.104 \\
DV_{2019} &= 99.754.571 + 29.195.915 + 0 + 5.904.697 + 29.902.324 = 296.265.532
\end{aligned}$$

$$\text{Prosječni broj zaposlenika} = \frac{399 + 393 + 399 + 414 + 413 + 456}{6} = 412,33$$

- a) Produktivnost dugotrajne imovine je bila najveća 2017. i pokazuje da 1 kn dugotrajne imovine stvara 0,54 kn dodane vrijednosti ili da 100 kn stvara 54 kn dodane vrijednosti.
- b) Produktivnost kratkotrajne imovine je bila najveća 2017. i iznosila je 0,95 i pokazuje da ulaganjem 1 kn kratkotrajne imovine se stvara 0,95 kn dodane vrijednosti ili da 100 kn stvara 95 kn dodane vrijednosti.
- c) Produktivnost ukupne imovine je bila najveća 2017. godine, te je iznosila 0,35 i pokazuje da 1 kn ukupne imovine stvara 0,35 kn dodane vrijednosti ili da 100 kn odbacuje 35 kn dodane vrijednosti.
- d) Produktivnost po zaposlenom je bila najveća 2017. godine i pokazuje da 1 zaposlenik stvara 758.271. kn dodane vrijednosti.

3.3. Analiza rezultata

Iz dobivenih rezultata proizlaze slijedeći zaključci o uspješnosti poslovanja Zračne luke Split d.o.o.: Novčana sredstva su za promatrano razdoblje (2014.-2019.) uvijek veća od kratkoročnih obveza što pozitivno utječe na likvidnosti poduzeća. Jedna od glavnih karakteristika dobrog poslovanja jest mogućnost društva da u što kraćem roku osigura određenu količinu novca. Zračna luka Split d.o.o. je to u mogućnosti napraviti kako je i vidljivo iz koeficijenta ubrzane likvidnosti i koeficijenta tekuće likvidnosti čije su vrijednosti veće od 2 što sugerira da su sve kratkoročne obveze pravovremeno podmirene. Koeficijent financijske stabilnosti, čija je vrijednost uvijek manja od 1, dodatno potvrđuje financijsku stabilnost društva kao i dobru likvidnost. Poduzeće se velikim dijelom financira iz vlastitih izvora, a ostvarena bruto dobit je dovoljna za pokriće kamata što je idealan pokazatelj za buduće investitore. Poduzeće je financijski stabilno, a glavnicom ili dugoročnim kreditima se pokrivaju kratkoročne obveze. Iz pokazatelja zaduženosti vidljivo je da je društvo sposobno

pokriti sve svoje obveze, kako kratkoročne tako i one dugoročne. Izuzevši 2018. i 2019. godinu kad je faktor zaduženosti porastao zbog korištenja kredita HBOR-a, poduzeće nije zaduženo te je faktor zaduženosti manji od 1. Pošto je koeficijent obrta ukupne imovine te koeficijent obrta kratkotrajne imovine u stalnoj promjeni da se zaključiti da je došlo do povećanja prosječnog trajanja obrta i do blago negativne tendencije. Koeficijent obrta potraživanja ima tendenciju rasta. Koeficijent obrta potraživanja ima tendenciju rasta sve do 2018 i 2019. kada se smanjio, ali je i dalje bio visok što je dodatna potvrda da poduzeće i dalje efikasno koristi svoju imovinu u stvaranju prihoda. Prosječno vrijeme naplate se smanjilo s 35 dana 2014. na 13 dana 2019. godine što govori u prilog efikasne politike naplate potraživanja. Iz rezultata dobivenih kroz pokazatelje ekonomičnosti vidljivo je da su svi pokazatelji veći od 1, odnosno da ekonomičnost poslovanja ima uzlazni trend. Ekonomičnost financiranja ima blagi silazni trend koji je 2018. iznosi 0,49, ali se 2019. godine povećao na 0,70. Sani pad ne utječe bitno na ukupnu ekonomičnost jer je udio financijskih prihoda i rashoda u ukupnoj strukturi nizak. Marža profita se smanjila nakon 2017. godine te i u 2019. bilježi pad, ali je pokazatelj i dalje visok. Zabilježene su visoke stope rentabilnosti imovine, ali je pad zabilježen 2018. i 2019. godine. Sama stopa rentabilnosti vlastitog kapitala je visoka iako je i u nje uočen isti pad. Stopa rentabilnosti vlastitog kapitala je cijelo promatrano razdoblje bila viša od stope rentabilnosti imovine što znači da poduzeće ima korist od korištenja stranog kapitala. Iz podataka dodatne vrijednosti vidljivo je da je ostvarena nova vrijednost za dioničare koja je iznad visine troška ukupno uloženog kapitala.

4. ZAKLJUČAK

Godišnji financijski izvještaji propisani su Zakonom o računovodstvu, a sam je sadržaj propisan Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. Kao njihova glavna značajka navodi se pružanje informacije o financijskom stanju kao i procjena uspješnosti poslovanja poduzeća, što čini iznimno bitnu informaciju za sadašnje i buduće investitore. Uspoređujući izvještaje s prethodnim godinama kao i s drugim poduzećima moguće je analizirati i isplanirati daljnje poslovanje. Uzevši u obzir sve navedeno, koristeći analizu putem pokazatelja, provedena je analiza uspješnosti poslovanja Zračne luke Split d.o.o. Osim financijskih izvještaja analizirani su i financijski pokazatelji u prvom redu pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Iz navedenih podataka vidljivo je da je ukupna imovina porasla od 2014. do 2019. godine, ukupni kapital se povećao zahvaljujući reinvesticiji dobiti. Iako su se s povećanjem dobiti povećali i rashodi, društvo posluje u plusu odnosno bilježi dobiti. Kroz godine se znao dogoditi blagi pad pojedinih koeficijenata, ali su intervali varijacije bilo unutar dozvoljenih granica. Izgradnja novog terminala doprinijela je tom padu iako je samo 25% financija poteklo iz akumuliranih sredstava (ostatak je plaćen odobrenim kreditom). Kratkoročne obveze su niže od kratkoročne imovine čime se osigurava redovito podmirivanje svih obveza i troškova poslovanja. Analiza temeljnih pokazatelja pokazuje kontinuiran rast poslovanja u razdoblju od 2014. do 2019. godine. Iz podataka navedenih u trećem poglavlju vidljivo je da se poduzeće velikim dijelom financira iz vlastitih izvora, iskorištava postojeću i novonastalu imovinu, a vrijednost dionica raste iz godine u godinu. Zahvaljujući svemu navedenom vidljivo je da je dobit društva rasla eksponencijalno tijekom godina. Do kraja 2019. godine je otplaćen kredit za rekonstrukciju starog dijela terminala kao i izgradnja novog terminala. Time se omogućio daljnji porast poslovanja, a same beneficije tih ulaganja biti će vidljive kroz par godina. Osim pokazatelja uspješnosti poslovanja analizirana je i promjena u broju putnika kroz promatrano razdoblje. Broj putnika je u stalnom porastu u razdoblju od 2014. do 2019. godine. Ako usporedimo službene spise o broju putnika kroz godine vidljiv je jasan eksponencijalni rast u broju putnika. Pošto je inicijalni kapacitet Zračne luke Split bio oko milijun putnika, a broj prihvaćenih putnika je pokazao dvostruku vrijednost kapaciteta, kao logično rješenje pokazalo se proširenje terminala za prihvatanje putnika. Upravo se povećanjem ukupnih kapaciteta dodatno olakšao daljnji porast u broju putnika, a sam obim tog porasta biti će vidljiv kroz par godina.

LITERATURA

1. Bartulović, M. (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, op.cit., str. 51. (Internet), raspoloživo na: <https://scholar.google.hr/citations?user=r0HCZsUAAAAJ&hl=hr> (30.01.2021.)
2. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, Prof. dr.sc. Habek, M. (Urednik), RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str.17.
3. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska naliza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik: Review of Contemporary Entrepreneurship, Business and Economic Issues; Vol. 25 br.1, str.146-167 (Internet), raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/84754> (24.05.2020.)
4. Dečman, N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, Vol. 63 No.7-8, str. 446-467 (Internet), raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/86495> (23.05.2020.)
5. Fininfo.hr, (Internet), raspoloživo na: <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/zracna-luka-split/Detaljno/52386> (24.05.2020)
6. Markin, A. (2012.): Financijski pokazatelji, pokazatelji likvidnosti, (Internet), raspoloživo na: <http://profitiraj.hr/> (30.01.2021.)
7. Ministarstvo Državne imovine (2017): Opće i financijske informacije o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku za poslovnu 2017. Godinu, (Internet), raspoloživo na: <https://imovina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Izvje%C5%A1taji%20o%20poslovanju%20strate%C5%A1kih%20trgova%C4%8Dkih%20dru%C5%A1tava//Op%C4%87e%20i%20financijske%20informacije%20o%20pravnim%20osobama%20-%202017%20godina.pdf> (24.05.2020.)

8. Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d. Zagreb, članak 15.
9. Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, članak 19.
10. Odbor za standard financijskog izvještavanja: Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, (Internet), raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (23.05.2020.)
11. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2018): Financijski menadžment, Dr. sc. Brkanić, V. (Urednik), RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, str.423-484.
12. Vujević, I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, str. 4.i str.89.
13. Vukoja, B. (2018): Analiza financijskih pokazatelja i odlučivanje u poduzeću, Stručni rad, Vol. 20 No. 41, str. 105-110 (Internet) raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/205540> (23.05.2020.)
14. Wikipedia: Zračna luka Split d.o.o., (Internet), raspoloživo na: https://hr.wikipedia.org/wiki/Zra%C4%8Dna_luka_Split (23.05.2020.)
15. Zelenika, V. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 323-366.
16. Zračna luka Split, službena Internet stranica, Povijest, (Internet), raspoloživo na: http://www.splitairport.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=209&Itemid=202&lang=en (24.05.2020.)

PRILOZI

Popis slika:

Slika 1. Metode analize financijskih izvješća

Slika 2. Skupine pokazatelja uspješnosti

Slika 3. Grafički prikaz broja putnika u razdoblju od 2014.-2019. godine

Popis tablica:

Tablica 1. Kategorija poduzeća prema Zakonu o računovodstvu

Tablica 2. Skraćeni prikaz bilance

Tablica 3. Izvještaji o neraspodijeljenom dobitku

Tablica 4. Skraćeni prikaz računa dobitka i gubitka

Tablica 5. Vlasnička struktura Zračne luke Split

Tablica 6. Relativna promjena broja putnika, ukupnih prihoda i rashoda za razdoblje od 2014. do 2019. godine

Tablica 7. Formule za izračun pokazatelja likvidnosti

Tablica 8. Analiza pomoću pokazatelja likvidnosti

Tablica 9. Formule za izračun pokazatelja zaduženosti

Tablica 10. Analiza pomoću pokazatelja zaduženosti

Tablica 11. Formule za izračun pokazatelja aktivnosti

Tablica 12. Analiza pomoću pokazatelja aktivnosti

Tablica 13. Formule za izračun pokazatelja ekonomičnosti

Tablica 14. Analiza pomoću pokazatelja ekonomičnosti

Tablica 15. Formule za izračun pokazatelja profitabilnosti

Tablica 16. Analiza pomoću pokazatelja profitabilnosti

Tablica 17. Formule za izračun dodane vrijednosti

Tablica 18. Analiza pomoću dodane vrijednosti

SAŽETAK

Zračni promet najbrže je rastuća i najkompleksnija grana za prijevoz ljudi i robe. Svoj napredak duguje razvoju globalne ekonomije kao i deregulaciji i liberalizaciji zračnog tržišta. Svake se godine bilježi veća stopa rasta kako na internacionalnoj tako i na domaćoj razini. Zračna luka Split d.o.o. druga je najveća međunarodna zračna luka u Republici Hrvatskoj. Svoj razvoj velikim dijelom duguje turizmu pošto je Hrvatska u zadnjih par godina postala poželjna turistička destinacija. Međutim problem predstavlja orijentiranost ka sezonskom turizmu odnosno oscilacije u broju putnika iznimno variraju u ljetnom i zimskom periodu što je posebno izraženo u obalnim zračnim lukama. Cilj ovog završnog rada bio je odrediti da li poduzeće Zračna luka Split, d.o.o. posluje uspješno u razdoblju od 2014. do 2019. godine, koristeći se analizom financijskog izvješća koji se smatra glavnom karikom u analizi cjelokupnog poslovanja te je preduvjet za racionalno upravljanje dostupnim resursima. Ponajprije su objašnjene sve stavke koje čine financijski izvještaj kao i metode koje su korištene za analizu uspješnosti poslovanja u promatranom vremenskom periodu. Iz dobivenih rezultata je vidljivo da Zračna luka Split d.o.o. posluje u dobitku pošto ukupni prihodi nadmašuju ukupne rashode što znači da je poduzeće u mogućnosti podmiriti sva dugovanja u zadanim rokovima. Vrijednost ukupne imovine je u stalnom porastu, kao i vrijednost ukupne kratkotrajne imovine. Novac u banci i blagajni u blagom je padu zbog nedavnih ulaganja u obnovu terminala dok je temeljni kapital stalan. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza novčanim sredstvima. Novčana sredstva su u promatranom razdoblju uvijek bila veća od onih kratkoročnih obveza što ukazuje na dobru likvidnost poduzeća. Svake je godine zabilježen porast u broju putnika.

Ključne riječi: financijska analiza, financijski izvještaj, bilanca, likvidnost, uspješnost poslovanja

SUMMARY

Air transportation is the fastest growing and most complex branch for the transport of people and goods. It owes its progress to the development of the global economy as well as to the deregulation and liberalization of the air market. Every year, a higher growth rate is recorded both internationally and domestically. Split Airport d.o.o. it is the second largest international airport in the Republic of Croatia. It owes much of its development to tourism, since Croatia has become a more desirable tourist destination in the last couple of years. However, the problem is the orientation towards seasonal tourism, ie the oscillations in the number of passengers vary greatly in summer and winter, which is especially pronounced in coastal airports. The aim of this final paper was to determine whether this company operates successfully on the examined period (from 2014 to 2019), using the financial reports, which are considered to be the main tool when analyzing the success of any business and are a postulate for the rationalization and management of the companies resources. First of all, all of the components that make up the financial reports have been explained, as well as the methods used for the analysis. From the obtained results it is evident that the Split Airport d.o.o. operates at a profit as total revenues exceed total expenses which means that the company is able to settle all debts within the given deadlines. The value of total assets is constantly increasing, as is the value of total current assets. Money in the bank and cash register is in a slight decline due to recent investments in the renovation of the terminal while the share capital is constant. The current liquidity ratio shows the coverage of short-term liabilities by cash funds. Total cash in the observed period was always higher than short-term liabilities, which indicates a good liquidity of the company. Every year there is an increase in the number of passengers.

Keywords: financial analysis, financial report, balance sheet, liquidity, business performance